

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ЗАХІДНОЇ МАКЕДОНІЇ (ГРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)

III Всеукраїнська науково-практична конференція

з міжнародною участю

**НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА:
ТРАЄКТОРІЯ ПОСТУПУ**

УДК 37.014.3(477)(082)

Нова українська школа: траєкторія поступу: зб. тез доповідей III Всеукраїнської науково-практичної конференції, 02 квітня 2021 року / за заг. ред. Л.В. Задорожної-Княгницької. Маріуполь: МДУ, 2021. 332 с.

Члени редколегії:

Задорожна-Княгницька Л.В., докторка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри педагогіки та освіти Маріупольський державний університет

Воєвутко Н.Ю., кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки та освіти, Маріупольський державний університет

Грива Е., професорка прикладної лінгвістики кафедри початкової освіти, директорка Інституту грецької мови Науково-дослідного центру ТΗΜΕΝΟΣ, Університет Західної Македонії

Йорданідіс Г., професор адміністрування та менеджменту освіти, проректор Університету Західної Македонії

Мойсеєнко Р.М., кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки та освіти, Маріупольський державний університет

Нетреба М.М., кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри педагогіки та освіти, Маріупольський державний університет

Тимофєєва І.Б., кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки та освіти, Маріупольський державний університет

Хаджинова І.В., асистентка кафедри педагогіки та освіти, Маріупольський державний університет

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету іноземних мов
Маріупольського державного університету
(протокол № 7 від 17 березня 2021 року)

**Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць,
опублікованих у збірнику**

© Колектив авторів, 2021

© Кафедра педагогіки та освіти МДУ, 2021

положення «ізгоя». Шкільний булінг має небезпечні психологічні наслідки для його жертв, а виктимизация в підлітковому віці може відбитися на всьому подальшому житті людини.

СПИСОК ВИКОРАСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Айхорн А. Трудный подросток: монографія. Минск: ЭКСМО-ПРЕСС, 2001. 245 с.
2. Баркан А. Дедовщина в школе или школьный буллинг: учебник. Минск, 2009. 201 с. URL: <http://abarkan.ucoz.com/publ> (дата звернення: 12.08.2020)
3. Дорожко І.І. Булінг. Проблема в запитаннях та відповідях підручник. Київ: Основа, 2019. 144 с.
4. Калуга-Семенкова Л. Протидія булінгу в дитячому середовищі : маркери-орієнтири з підготовки та проведення засідання педагогічної ради *Виховна робота в школі*. 2019. № 5(647), травень. С. 26-40.
5. Савельєв Ю.Б. Виключення та насильство: чи існує булінг в українській школі: підручник. Київ: Національний університет «Києво-Могилянська Академія». 2009. 250 с.
6. Duffy L. A. Bullying in Schools: A Social Identity Perspective / A. L. Duffy, B. Psych (Hons). School of Applied Psychology Business School, 2004. 376 p.

Павленко Є.А.,

старший викладач

кафедри фізичного виховання, спорту і здоров'я людини

Маріупольського державного університету

ПРИЧИНИ ВІДСУТНОСТІ МОТИВАЦІЇ

ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ У ШКОЛІ

Виклики сьогодення, які стоять перед сучасною системою загальної середньої освіти України, потребують нових підходів до розв'язання соціально-педагогічних задач, пов'язаних із всебічним вдосконаленням особистості школяра. Вагому роль у цьому процесі відіграє фізичне виховання, яке завжди виступало чи не найпоказовішою складовою гармонійного фізичного розвитку суспільства, зокрема, психологічного, духовного й культурного вдосконалення особистості. Отже, нові світоглядні орієнтири і соціальні завдання вимагають сьогодні від вчителя фізичної культури активного використання методик, спрямованих на отримання оздоровчого результату. Зазначене знайшло свою віддзеркалення у постульованій свого часу М. Амосовим тезі про те, що нація є здоровою, якщо є здоровим суспільство [2], що саме й актуалізує поставлене перед громадою, школою і батьками завдання – зберегти здоров'я школярів через активне впровадження здоров'язберігаючих технологій, популяризацію здорового способу життя серед учнівської молоді [3].

На жаль, сьогодні спостерігаємо зниження рівня мотивації до занять фізичною культурою у сучасних школярів, що обумовлюється, на думку спеціалістів-практиків (В. Бальсевич, В. Захарченко, А. Савко, С. Свіріденко, Н. Турчина та ін.) цілою низкою причин психологічного, педагогічного і соціального характеру [1; 4; 5]. Причини фізкультурної безграмотності учнівської молоді, її байдужості до свого здоров'я є різноманітними та

визначаються певним укладом життя, яке склалося в родині дитини й загалом в суспільстві. До причин *психологічного* спрямування зараховуємо занижену або завищену самооцінку; комплекси з приводу зовнішності; порушення в емоційно-вольовій сфері; недисциплінованість; відсутність базових умінь і навичок виконання рухових дій; несформованість мотивів навчальної діяльності в цілому; низький рівень пізнавальних здібностей учнів [2].

До мотивів *педагогічного* характеру дослідники відносять некоректно організований процес фізичного виховання; відсутність педагогічного такту; порушення дидактичних принципів побудови навчальних занять; неправильне здійснення контролю під час занять; відсутність індивідуального підходу до учнів з низьким рівнем фізичного розвитку; неправильна організація занять з фізичної культури у групах здоров'я. Соціальні *причини* включають брак цінностей здоров'я і здорового способу життя в сім'ї дитини; відсутність яскравих прикладів та ідеалів в спорті; відсутність заходів військово-спортивного та патріотичного спрямування.

Не викликає сумнівів й той факт, що шкільна фізкультура іноді перетворюється для школяра в страждання і тортур. Стрибки через козла, підтягування звису на канаті, біг на довгі дистанції часто не розраховані на оптимальне їх виконання без попередньої підготовки і базових тренувань. При цьому незрозумілим є те, наскільки фізичне навантаження, яке має виконати дитина, є для неї корисним і адекватним її можливостям. Ще однією з причин відсутності мотивації школярів до занять фізичною культурою є те, що зазвичай в школі такі уроки проводяться одночасно для кількох класів, коли не враховуються здібності та інтереси учнів й не урізноманітнюються види фізичних вправ і фізичних навантажень для різних учнівських груп (наприклад, ігрові види спорту для однієї групи, фізкультура на килимках – для іншої, силова підготовка для третьої та ін.).

Врахування вчителем цих проблем у поєднанні з елементами новизни, незвичайними методами навчання під час проведення занять фізичною культурою є ключовими показниками його майстерності.

Зробити уроки фізкультури цікавими можна тільки через індивідуальний підхід до кожної дитини. Стандарти, з одного боку, задають певну рамку, а з іншого – надають вчителю самостійність в побудові етапів заняття. Отже, формування нової моделі уроку фізичної культури, у створенні якої має брати участь конкретна школа і її керівник, окреслюється такими магістральними принципами: 1) можливість вибирати такий вид навантаження, який буде максимально ефективним для дитини; 2) індивідуальний підхід до кожного учня під час проведення занять; 3) кооперативне навчання, коли учень і вчитель працюють разом, з метою досягнення запланованого результату; 4) створення можливостей для учнів самостійно вивчати свої фізичні можливості та відслідковувати динаміку власного розвитку [4; с.23].

Зазначене можна поєднати з використанням сучасних електронних пристроїв, які можуть зробити уроки фізкультури кориснішими і цікавими для школяра. Наприклад, за допомогою фітнес-трекера вчитель може зрозуміти фізичний стан кожної дитини під час уроку в режимі реального часу, а саме

прояснити для себе, чи достатньо учень навантажений, чи є безпечними вправи, які пропонуються для виконання, чи підготовлено тіло. Ці дані дозволяють вчителю побудувати індивідуальну стратегію заняття для кожного учня. При цьому зауважимо, що фізичний розвиток не має завершуватися на уроці. Якщо у дитини є власний фітнес-трекер, можна дати йому індивідуальне завдання, яке може бути виконане вдома, наприклад, пробігти 3 кілометри або пройти 10 тисяч кроків. Таким чином дитина починає навчатися стежити за своїм тілом, займатися фізичною культурою і спортом у позакласний та вільний час.

Виходячи з того, що фітнес-трекери дозволяють відстежувати пройдену відстань і інші фізичні навантаження, ці пристрої є корисними для вибору фізичних вправ і відстеження їх виконання. Наприклад, фітнес-трекер Zone розроблений спеціально для уроків фізкультури, коли інформація про пульс дитини під час уроку фізкультури зберігається в хмарі, а вчитель має можливість використовувати ці дані, щоб коригувати план проведення наступних занять. За допомогою пульсомірів вчитель оцінює фізичну витривалість дитини. Функції фітнес-трекерів можуть виконувати і смартфони, спеціальні програми яких дозволяють планувати фізичну активність, а в YouTube можна не тільки дивитися розважальні канали, але й також вивчати тренування і фізичні вправи.

Отже, формування мотивації учнівської молоді до занять фізичною культурою є відповідальністю вчителя, й від того, наскільки ефективно буде побудована фізична активність школяра, залежать його здоров'я, настрої, працездатність і освітній результат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Захарченко В.І., Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації. Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с.
2. Здоровий спосіб життя – здорова нація – здорове суспільство <https://core.ac.uk/download/pdf/84826374.pdf>
3. Концепція «Нова школа. Простір освітніх можливостей». URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016> (дата звернення: 15.03.2021).
4. Свириденко С. Навчасмо бути здоровими. Позакласна робота 5–9 класи. Київ. Шкільний світ, 2007. 57с.
5. Турчина Н.І. Педагогічні особливості моделей фізичного виховання студентів ВНЗ на різних курсах навчання. Київ, 2008. 228с.

Погомій М.П.,

здобувачка вищої освіти

Маріупольського державного університету

Наукова керівниця: **Задорожна-Княгницька Л.В.,**

докторка педагогічних наук, професорка,

завідувачка кафедри педагогіки та освіти

Маріупольського державного університету

ШКІЛЬНИЙ БУЛІНГ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Сьогодні, в процесі реформування освіти, проблема цькування і насильства в шкільному середовищі дуже часто стають перепоною для досягнення мети